

Ünnepel a Zákányszéki Parasztkórus

Nemrég ünnepelte fennállásának 25. évfordulóját a Zákányszéki Parasztkórus. A kórus a Homokkultúra Szakszövetkezet dolgozó körében Papp István és Kiss Lajos főmezőgazdász ötlete alapján alakult meg 1964 telén. Szakképzett karvezető hiányában Szabó István, a művelődési ház akkori igazgatója vállalta a vezetéset, a férfikarnak népdalokat és mozgalmi dalokat tanított be. Az énekkar csakhamar vegyes karrá alakult át. Először községi ünnepeken léptek fel, de 1966-tól már más községekben is szerepeltek; Tápén, a dalostalálkozón arany oklevelet kaptak.

Papp István így nyilatkozik: „Rájöttünk, hogy karvezetőnk és saját magunk zenei felkészültségével nem tudunk tovább haladni.” Magam mentem Szegedre — mondja Szabó István —, hogy Kardos Pál tanár úr-

tól tanácsot kérjek. Valamikor a tanárképző főiskola kórusában énekeltem, emlékeztem, hogy volt nekem egy zenekaros évfolyamtársam, Monoki Lajos, aki ma a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola docense. Megkerestem. Ő barátsággal vállalta a kórus vezetését. Vezetésével először 1969. április 4-én és május 1-jén énekeltek a zákányszéki községi ünnepségeken. Azóta a kórus számtalan sikeres fellépéssel dicsekedhet. Országos kórusminősítéssel háromszor vett részt. Népdalkategóriában kétszer nyerte el a Fesztivalkórus kítüntetést, majd vegyeskari kategóriában arany fokozatú minősítést. A szolnoki szövetkezeti dalostalálkozón háromszor kapott nívódíjat, a rádió Kóruspódium című műsorának állandó szereplője. Háromszor nyerte el a Kóruspódium kiemelt kórusa címet. Több-

ször szerepeltek a dalosok a televízióban is. Külföldön a jugoszláviai Horgoson, az NSZK-ban pedig több helyen is felléptek. A kórus birtokosa a Kiváló Egvüttes oklevélnek és a Szocialista Kultúráért kítüntetésnek. A kórustagok a kisgazdaságokban végzett napi fárasztó munka után is szívesen mennek a művelődési házba a próbákra. A helyi szakszövetkezet pedig anyagi támogatással segíti az együttes munkáját.

Testvérek, házaspárok, sőt egész családok is tagjai az együttesnek. Példa erre a Papp család, a Vereczkey család, Nyáriei, Csamangó-ék, Horváthék, Papp Gelérték, Csizsárek és a Gera házaspár. A karnagy és a titkárság felelőse is énekel a kórusban. A kórus történetéből kiállítás is rendeztek a művelődési házban, melyet két hétig tekinthetnek meg az érdeklődők.

A fogolytáborban is tanított

Hetvenöt perc egy lokálpatriótával

Járását, alakját, jelvényekkel díszített francia-sapkáját messziről felismerni. Természetszeret, városvédelem, „emberközpontú” pedagógiai szemlélet — mindezek élő példaképévé vált. Még a hadifogságban is — amelyet a Dortmundtól keletre fekvő Unnában töltött — szenvedélyesen tanított. Az angol tábornok Montgomery is meglátogatta, és a híres „Monty” elégedett volt a kis „nyelviskolával”, ahol olaszt, franciát és magyart tanulhattak a jelentkezők.

szet-, város- és emberszeretettel.

„Szeged tiszta város!” — mondja, legalábbis a régi emlékek szerint az volt. Nagypiac után ragyogóra mosott sárga keramittgláz a Mars téren, a Tisza Lajos körúton sem maradt nyoma az ott áruló kofáknak. Ma: aggodalom a rendtelenség, a piszkos miatt, mert ez a két dolog is alkalmas arra, hogy ne csak mindennapi környezetünket mérgezze, hanem látásmódunkat is.

Alapító tag a Városszépítő Egyesületben, látszólag apró háborúk kitartó küzdője. Saját szövegű emléktábla a régi vasúti hídra, utcanevek helyükre szögezett fémlapocskái, festékekkel láthatatlanná tett címerek öntött hirdetőoszlopokon, a nagyszínházról lefelejtett Tisza Lajos-monogram — a figyelemmelző dimenziói.

Otthonában tekintélyes kézikönyvtár: a Révai Lexikon sötétké, a Magyar nemzet történetének arany-piros kötetei, monográfiák; a szótárak külön szekrénykét töltenek meg. A hatalmas íróasztalon egy vázában fagyöngy — a természet itt is jelen van. A falakon képek. Egyikük — egy Szakirof nevű orosz emigráns tiszt festménye — a tanár úr gyermekévének helyét, Nagybanyt idézi. Egy kis szekrényben Tápai Antal gipszből készült ülő akszobrá; a mesternek e házban volt műhelye valamikor.

Lakner Károly járja az utcákat, és leírja, amit lát és gondol. Róla csakugyan elmondható: igazi lokálpatrióta.

Nyilas Péter

Szabadelvű Klub: hétfőn hétkor

Főmesterek a pódiumon

A szegedi értelmiségi közélet pezsdítése, hozzájárulása a szellemi műhelyek alakításához — ez volt a célja a 11 alapító tagnak, amikor elhatározták (tavaly) a Szabadelvű Klub létrehozását. Bár az elnevezés a liberalizmusra utal, a klub pártoktól függetlenül működik, és a legkülönbözőbb szellemi mozgalmaknak, nézeteknek kíván teret adni — elsősorban szabadságharcos elvű előadások szervezésével.

A tavaly bejegyzett klub alelnöke, Kiss-Dózsa András filozófus, egyetemi tanársegéd arról tájékoztató, hogy hétfőn, március 5-én, este 7-kor lesz az első rendezvényük a Victor Hugo utca 5. szám alatt. A program igazán különleges:

„Szabadkőművesség — Hatalom — Geopolitika” címmel Párizsból érkezett vendégek, meghozza szabadkőművesek tartanak előadásokat. Egyikük, Márton András a párizsi Martinovics Páholly Főmestere, másikuk, Ditrói Ákos, az ugyancsak párizsi, tavaly alakult, főleg kelet-európai országokból emigrált tagokat tömörítő, Libertas pro Fraternitatem Páholly Főmestere. Az előadás nyilvános.

Amellett, hogy a „jó hírű, szabad férfiak gyülekezetéről”, a szabadkőművességről bizonyára sok érdekességet ismerhetnek meg a hallgatók, bemutatkozik az esten a Szabadelvű Klub is.

S. E.

Márciusi Kincskereső

„Respublika, szabadság gyermeke, / S szabadság anyja, világ jótévedője, / ... Köszöntelek...” — Petőfi Sándor versével nyit a Kincskereső márciusi száma. Ezt követi egy néprege a szabadságharc után bujdosó Petőfiről — Barguzinról szó sincs benne! Tamási Áron Vargyasi kalóza a székelő gőbéság kedves, megéjtő ábrázolása. Markó Béla, Cseh Károly és Bornemisza Endre versei a tavaszt köszöntik, s néhány oldallal arrébb ugyancsak a tavasz hangulatát idézi Szepesti Attila és Kerék Imre. Janikovszky Éva új sorozata, a Te ezt még úgy sem érted, a gyerekek és felnőttek (szülők) kapcsolatának fájdalmasabb oldalait ábrázolja, a márciusi részben azt nem érti a gyerekek, miért kell szakítani a családdal „atyai barátjával”, a közben nyugdíjazott főnökkel...

A NEVETŐ IRODALOM-ÓRÁ-ban Móra Ferenc kacsagató írását olvashatjuk — Ót pónak hány lábáról. Az EZ FANTASZTIKUS Cooper Gyerekek és robotok-jának második részét közli, amiből kiderül, hogy Kandi Matyi lúdaságosan jó tanítónak bizonyult — hatására a csekély értelműnek vélt Timothy feltalálja a láthatatlanságot... Az IGY IRUNK MI a szőregi Bozsó Renátá, a nagykáta Mizsei Eszter és a baranyajenői Gyenei Boglárka írásaival jelentkezik. Az IDÓUTAZÓK KLUBJÁ-

BAN Krúdy Gyula novellája (A király köpönyege) meséli el az öreg Toldi Miklós olaszországi hőstettét. A Mátyás király életét bemutató képregény (Csala Károly munkája) a török elleni harcok epizódjait eleveníti fel. Eric Knight legendás kismembere (A repülő yorkshire-i ember, 2. rész) egyre gyakrabban próbálja ki új tudományát, de ebből csak bonyodalmak származnak... Tell Emil vidám versei és Kun Erzsébet diáktrefa-válogatása következik ezután, majd A Kincskereső elődei sorozatban Benedek Elek híres Cimboráját mutatja be F. Komáromi Gabriella.

A TESTVÉRMŰZSÁK-ban Schéner Mihály mesehátát járhatjuk be Szávay István kalauzolásával, az ÖRÖKSÉG rovatban pedig a régi magyar tájak vándor hírvivőiről ír Mucsiné Szabó Erzsébet. A KÖNYVEK KÖZÖTT-ben ismét F. Komáromi Gabriella emlékezik meg az első magyar gyermekkönyv, a Flóri könyve megjelenésének 150. évfordulójáról. Zalán Tibor Sáravarseinek új darabja, a Sáravál a tengeren, gazdagítja még a szám lírai anyagát. A KINCSKERESŐ KIS-GALÉRIÁJA egy régészeti lelet, az ozorai kincs ötvösremekét mutatja be. A márciusi szám illusztrátorai: Würtz Ádám, Csala Károly, Magyar Mihály, Réber László, Szemethy Imre, Kass János, Schéner Mihály és Szyksznian Wanda.

Jutalom az elveszett oboáért

Március elsején délután fél 4-kor a Victor Hugo utcában egy Trabant Combi tetőjén felejtettem világosbarnak, vászonhuzatú tokban ievő oboámat. Kérem azokat, akik bármilyen felvilágosítást tudnak adni a munkámhoz nélkülözhetetlen, a Szegedi Filharmonikus Zenekar tulajdonát képező hangszer eltűnéséről, jelentkezzenek a 22-552-es telefonszámon. (x)

Kiállítás a Képtárban

Plakátok századelőn és ma

A nyugati reklámok látványprofizmusa közismert. Arról, hogy ez már a '30-as években is így volt, a Horváth Mihály Utcai Képtár kiállításán meggyőződhetünk. A század első harmadában a Shell különböző látványtrükkökkel súlykolta az agyakra: „A Shell mindig az első”, sőt, „dupla gyorsulás”, „A Shell olajat használva nem esik ki a nyeregéből”. A plakátnyelv — az egyszerűség és agitativ erő — klaszszikus példái E. McKnight Kauffer munkái. Azokat, akik másokra figyelve döntenek saját dolgaikban is, azzal nyerte meg a Shell, hogy felkínálta a példaképekkel való azonosulást lehetőségét, mert a közismertnek és sikeresnek tudott foglalkozások jelképeit alkalmazva plakátjai állították: a színeszkek, a mérnökök, a kereskedők, a fényképezésk, sőt, a tudósok is ezt a márkát választják. Azoknak, akiket a korabeli csúcstechnika érdekelt, azt sugallták: az Imperial Légitársaság és a Queen Mary hajó kizárólag Shell üzemanyagot használ. Azoknak, akiket a praktikum győz meg, a „szocreal” stílust idéző plakátok arra hívták föl figyelmét, hogy a Shell-kutaknál gyors és egyszerű az „üzemanyag-vételezés”. Az utazókra, a turistákra számírtva az angliai tájat idéző festmények — például egy Szegedi-Szüts által jegyzett kép — föl, mellécsompészeti a Shell-szlogent. Az ötle-

letesség tobzódása a Shell-üzemanyagot reklámozó plakátok bemutatója.

A kiállítás arra is alkalmasat kínál, hogy e „nyugati mintával” összevessük a ko-

Századunk műfaja a plakát. Az utcai plakát, ami akkor jó, ha közérthetően, a járókelőhöz szólva meggyőző, mondjuk, egy áru kiváló minőségéről, vagy éppen egy politikai párt programjának kiválóságáról.

rabeli hazai áruplakátokat. Meg kell állapítsuk: szegénykeznivalónak nem volt. Irsai Istvánnak például a Nor-Coc svájcisapkát reklámozó, vagy Bortnyik Sándornak a Modiano és a Janina cigarettapapírt hirdető plakátja modern megoldás, a kép, a szöveg és a szín tömörsége szembetűnő.

Az utcára kilépve, a választási kampány plakátháborújába csöppenne, óhatatlanul adódik a következtetés: nem csupán a fogyasztási cikkeket kínáló hazai reklámszakembereknek, hanem a politikai pártok menedzsereinek is van még mit tanulniuk. Mert a politikai agitáció e formájának is vannak színvonalas hagyományai Magyarországon. Erről Szekeres Ferenc grafikust kérdeztük. Az 1919-es tanácsköztársaság művészi színvonalú, mozgósító erejű plakátjait (Uitz Béla, Berényi Róbert munkái), no, és a '45 utáni, a korszakot jellemző „szocreal” stílusú politikai reklámjait — ha máshonnan nem — a tankönyvekből ismerjük. (Megjegyezzük, a Horthy-korszak historizáló, leíró-konzervatív stílusú politikai plakátjai közül jóval kevesebbet láthatunk.) A Kádár-korszak általában színvonalas, de mondanivaló nélküli, „mozgalmi ünnepek”,

kulturált plakátjai (Kerényi, Schmalk Károly, Kemény György munkái) a világszínvonalú lengyel plakátművészethez kapcsolódtak, de nélkülözték az azt jellemző burkolt (ellenzéki) politikázást. A mai falragaszok közül az MSZP plakátjai ezt a „hagyományt” viszik tovább. A technikai kivitelezés szinte tökéletes, a méret lenyűgöző, ám a mondanivaló elerőtlenedett, hitelét veszítette, így — szerintünk — kevéssé érinti meg a leendő választó lelkét, kevéssé győzi meg. Az ellenzéki pártok plakátjai abban egységesek, hogy kisebb méretűek, s általában ötletesek. Technikai színvonaluk különböző — az MDF-é, az SZDSZ-é és a Fidesz profibb, a többieké most alacsony. Ezek a primitívebb mó-

don sokszorosított „plakátocskák” és szórólapok formájukban és terjesztésmódjukban megőrizték a „szamizdats” stílust, ami hitelüket növeli. Csak az emocionális, az egyén érzelmeire ható politikai propaganda lehet sikeres. A választási agitációs plakát egyik leg sikerültebb formája a népszavazásra buzdító SZDSZ-plakát, melyen egy fiatal és egy idősebb „közember” ugyanazt mondja: „Először megyek szavazni.” A blökkangos szövegű politikai reklám még hiányzik a falragaszokból. A jelképek, az emblémák ellenben örömdetesen újszerűek. Ebből a szempontból „kivirágzott” a politikai élet (a szegfű, a róza, a tulipán, a kalász fölött madarak repülnek), minden „elnemzetisínesedett”.

Reklám- és vizuális kultúránk elé nem csupán a képtárbeli, hanem az utcai plakátkiállítás is tükröt tart. Jól nézzük meg a tükörképeket, miközben arra gondoljunk: információinknak legalább 80 százalékát a látvány alapján szerezjük.

Újszászi Iлона

Hirdetésfelvétel

a Victor Hugo u. 5. szám alatt is.

Hétfőtől csütörtökig
8–15.30 óráig,
pénteken 8–12 óráig,
szombaton 8–13 óráig.
Várjuk kedves ügyfeleinket.

ITT NEM KELL SORBAN ÁLLNI!

VÁSÁR!

Import, holland ruházat
kilós áron.

CSAK 5 NAPIG!

Kalás 5–9-éig,

9–18 óráig.

Folyamatosan frissített
árúkeszlettel várjuk
kedves vásárlóinkat
TECHNIKA HÁZA
Kígyó u. 4.